

Ronse-Broeke: Aanleg bufferbekken

Hoofdstuk 1: Gemotiveerd advies

1.1. Kader

Provincie Oost-Vlaanderen wenst een **bufferbekken** aan te leggen in het stroomgebied van de **Broekebeek**. Dit is te situeren ten oosten van de Broeke. De werken omvatten het ontzoden, afgraven van de teelaarde, rooien van beplanting, het opbreken van bestaande verhardingen, de plaatsing van nieuwe constructies en de aanleg van dijken, oeververdedigingen en buizen. Het Mergelwater dient bovendien ook te worden omgelegd naar een nieuwe bedding.

De zone bevindt zich buiten een archeologische zone. De oppervlakte van het projectgebied bedraagt meer dan 3000 m² en de ingreep in de bodem meer dan 1000 m².

Derhalve diende in uitvoering van **art. 5.4.1 2°** van het Onroerend Erfgoeddecreet d.d.12 juli 2013, een archeologienota te worden opgesteld ten behoeve van het indienen van de **stedenbouwkundige** vergunningsaanvraag voor de aanleg van een bufferbekken. Er zijn voor dit dossier geen vrijstellingen van toepassing op bovenvermeld artikelnummer¹.

1.2. De volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek

Deze archeologienota is het resultaat van een **volledig archeologisch vooronderzoek**. Het archeologisch vooronderzoek nam de vorm aan van een bureaustudie. Hierbij was het mogelijk om al het noodzakelijke vooronderzoek uit te voeren.

1.3. De afwezigheid van een archeologische site

De bureaustudie toont aan dat het projectgebied een **laag archeologisch potentieel** biedt. Het projectgebied bevindt zich ten noorden van Ronse, **buiten de archeologische zone**. De terreinen liggen op een helling, aan de voet van de getuigenheuvelrij van Kluisberg-Hotond-Muziekberg. Samenvattend kunnen we stellen dat ten westen van het onderzoeksgebied minstens sinds de late 18de eeuw een

¹ Het uit te voeren archeologisch onderzoek valt onder de toepassing van het Onroerend Erfgoeddecreet van 12 juli 2013, het Besluit van de Vlaamse regering van 16 mei 2014 betreffende de uitvoering van het Onroerend Erfgoeddecreet, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse regering van 4 december 2015 en de Code van Goede Praktijk voor de uitvoering van en de rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren, versie 2.0 van 1 januari 2017.

straat, de **voorloper van de Broeke**, aanwezig is. Het toponiem 'broek' doet echter vermoeden dat de ruimere omgeving reeds eeuwenlang in gebruik was. Theoretisch kunnen dus archeologische sites in het projectgebied aanwezig zijn. Evenwel dient de verwachting voor archeologische sporen gemilderd te worden. Het drassige, **onaantrekkelijke** karakter (natte zandleem- en kleibodems, cf. toponiemen) van het terrein maakt echter dat er hier slechts een geringe kans is op het aantreffen van bewoning. Perifere of minder structurele activiteiten kunnen evenwel hebben plaatsgegrepen (boskap, beweiding, ...). Hun bewaring is echter niet vanzelfsprekend, gezien de **zeer hoge kans op erosie**, gerelateerd aan het hoogteverloop op deze uitgesproken helling en de ligging in de vallei van het Mergelwater. Bovendien loopt deze beek zuidelijk door het projectgebied en staat ook het meest oostelijke deel als **vergraven** weergegeven.

1.4. De impactbepaling

Het projectgebied heeft een totale oppervlakte van 3636,13 m². De werken vallen te groeperen onder (i) rooi en afbraak, (ii) grondverzet en (iii) constructies.

De afbraak van een duiker, buizen en draadafsluiting betekent geen nieuwe bodemingreep, aangezien deze binnen het gabarit van eerdere werken blijft. De rooi van twee naaldbomen dient wellicht wel gezien te worden als een nieuwe verstoring, al is deze dan lokaal van aard.

Het hele terrein wordt 30 cm verdiept. Verder worden ook de deelbekkens verlaagd tot maximaal 2 m onder het huidige maaiveld. Het Mergelwater wordt met ca. 50 cm uitgediept en omgeleid via een nieuw aan te leggen tracé (75 m lang, 3,4 m breed en 1,7 m diep; mogelijks ter hoogte van de oude loop van de beek). De werken gerelateerd aan grondverzet betekenen dus een nieuwe verstoring van het bodemarchief.

Constructies verstoren de ondergrond plaatselijk: toegangs- en onderhoudswegen, duikers en overlaatconstructies. De plaatsing van afsluitingen, oeververdedigingen en perkoenpalen is tevens lokaal van aard maar beperkt in diepte.

1.5. De waardering

De terreinen liggen aan de voet van de getuigenheuvelrij van Kluisberg-Hotond-Muziekberg en hellen af in zuidwestelijke richting naar het Mergelwater, dat op zijn beurt uitmondt in de Molenbeek. De aanwezige bodems staan gekarteerd als natte zandleem en klei. Ook het toponiem 'Broeke' wijst op een **nat gebied** dat vermoedelijk steeds in gebruik is geweest als weiland en/of bos. Het oostelijke deel van het projectgebied staat weergegeven als **vergraven**. Het is tevens de verwachting dat – gezien de helling van het gebied – het bodemarchief te lijden heeft gehad onder **erosie**.

Het projectgebied bevindt zich ten noorden van Ronse, **buiten de archeologische zone**. Het is een historisch-archeologische realiteit dat de bewoning zich in het verleden in het centrum van Ronse concentreerde, en dat vanaf men deze kern verlaat, de densiteit sterk afneemt. Er lijkt ter hoogte van het projectgebied ook geen directe link met deze of enige andere historische kern te zijn.

Ten westen van het onderzoeksgebied is minstens sinds de late 18de eeuw een straat, de **voorloper van de Broeke**, aanwezig. Het toponiem 'broek' doet echter vermoeden dat de wijdere omgeving reeds eeuwenlang in gebruik was. Theoretisch kunnen dus archeologische sites in het projectgebied aanwezig zijn. Evenwel dient de verwachting voor archeologische sporen gemilderd te worden. Het drassige, **onaantrekkelijke** karakter (natte zandleem- en kleibodems, cf. toponiemen) van het terrein maakt echter dat er hier slechts een geringe kans is op het aantreffen van bewoning. Cartografisch materiaal duidt er inderdaad op dat het projectgebied steeds in gebruik is geweest als **bos of weiland**. Wellicht zijn deze eerder 'marginale gronden' met een natte ondergrond en gelegen op een uitgesproken helling steeds aangewend voor perifere activiteiten, zoals boskap of beweiding. De bewaring van archeologische sporen is zeer weinig waarschijnlijk, gezien de **zeer hoge kans op erosie**, gerelateerd aan het hoogteverloop op deze uitgesproken helling en de ligging in de **vallei van het Mergelwater**. Bovendien loopt deze beek zuidelijk door het projectgebied en staat ook het meest oostelijke deel als **vergraven** weergegeven.

De **toekomstige werken** hebben een **aanzienlijke impact** op het bodemarchief. Zowel het grondverzet als de bouw van nieuwe constructies betekenen nieuwe verstoringen. De vraag stelt zich echter of deze werken een verder onderzoek verantwoorden, rekening houdend rekening houdend met de onaantrekkelijkheid van het projectgebied voor bewoning, de zeer hoge mate van erosie en eerdere vergravingen. De kans op het aantreffen van archeologische sporen/sites in deze 'marginale' gronden, die om die reden als bosgrond of weiland werden aangewend, in combinatie met de zeer hoge erosiegraad is zeer gering en het **potentieel op kennisvermeerdering** dan ook **gering**. Een verder(e) archeologisch vooronderzoek/opvolging van de werken lijkt dus, kosten-baten beschouwd, niet aangewezen.

1.6. De bepaling van de maatregelen

Om deze redenen wordt in het kader van de stedenbouwkundige vergunning **geen verder archeologisch (voor)onderzoek** op het terrein geadviseerd. Dit advies stelt noch de initiatiefnemer, noch zijn (onder)aannemers vrij van de in artikel 5.1.4 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 bedoelde meldingsplicht.

Hoofdstuk 2: Programma van Maatregelen

Niet van toepassing.